UCHWAŁA NR XXX/229/2021
RADY POWIATU SZTUMSKIEGO

z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu korekcyjno- edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2022-2025"

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020r. poz. 920 ze zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249) Rada Powiatu Sztumskiego uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Powiatowy program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2022-2025" w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Sztumskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Powiatu Sztumskiego

Dobrosława Frączek

Załącznik do Uchwały Nr XXX/229/2021
Rady Powiatu Sztumskiego
z dnia 30 grudnia 2021 r.

POWIATOWY PROGRAM KOREKCYJNO- EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA LATA 2022 - 2025

SPIS TREŚCI str.

WSTĘP 4
ADRESACI PROGRAMU 4
WARUNKI UCZESTNICTWA W PROGRAMIE 5
CELE PROGRAMU 5
SPOSÓB ORAZ METODY REALIZACJI PROGRAMU 6
REALIZATOR PROGRAMU 8
PARNTERZY PROGRAMU 8
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU 8
MONITORING PROGRAMU 9
PODSUMOWANIE 9

Sztum, grudzień 2021r.

WSTĘP

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazuje, iż do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

Potrzeba opracowania programu wynika również z uzupełnienia działań w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Sztumskim. W 2018r. został opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Sztumskim, którego celem głównym jest przeciwdziałanie przemocy, poprzez skuteczną pomoc ofiarom i osobom stosującym przemoc, ale również odpowiednie działania interwencyjne i interdyscyplinarna współpraca jednostek. W przypadku osób stosujących przemoc nie podejmuje się żadnych działań mających na celu rozpoznanie przyczyn i motywów ich działania.

Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc należało opracować w celu wdrożenia oddziaływań, które mają na celu wstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy, kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie, uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy oraz zdobycia umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy. Ponadto celem programu jest upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy osobom stosującym przemoc w rodzinie.

Niniejszy program jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Sztumskim na lata 2018- 2022.

1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami niniejszego Programu korekcyjno-edukacyjnego są przede wszystkim osoby dorosłe stosujące przemoc w rodzinie, dlatego warunkiem uczestnictwa w programie jest uznanie przez te osoby faktu stosowania przemocy. Do programu kwalifikowani będą w szczególności:

- Osoby kierowane sądownie, skazani za przestępstwo z art. 207 §1 KK lub inne przeciwko rodzinie, opiece (ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy), korzystający z warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności.
- Osoby kierowane przez Zespół Interdyscyplinarny.
- Osoby kierowane przez Policję, objęte procedurą Niebieskich Kart.
- Osoby kierowane przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne instytucje.
- Osoby samodzielnie zgłaszające chęć uczestnictwa w programie lub zostały zmotywowane przez służby,

- Rodzice, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni w wyniku zaniedbań i niewypełniania funkcji rodzicielskich.

W programie nie mogą brać udziału osoby, które:

1. są chore psychicznie (mają zdiagnozowaną chorobę psychiczną),
2. są uzależnione od alkoholu, narkotyków, środków odurzających lub substancji psychotropowych i nie przeszły terapii uzależnień (w przypadku jednoczesnego uczestnictwa w terapii uzależnień należy rozważyć wraz z terapeutą uzależnień czy na danym etapie leczenia nie byłoby zasadnym włączenie do grupy danej osoby),
3. są nałogowymi hazardzistami,
4. nie są sprawcami przemocy domowej.

Odmowa uczestnictwa w programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego.

2. WARUNKI UCZESTNICTWA W PROGRAMIE:

- Udział w rozmowie kwalifikującej dotyczącej sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, prawnej i zawodowej, rzeczywiste okoliczności skierowania do programu.
- Złożenie odpowiednich oświadczeń.
- Pisemna zgoda na udział w programie.
- Zobowiązanie do zaprzestania stosowania przemocy wobec członków rodziny.
- Zobowiązanie do bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie zajęć.
- Systematyczny udział w zajęciach.
- Zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- Podpisanie kontraktu.
- Wypełnienie kwestionariusza historii przemocy.

Uzyskane informacje objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

3. CELE PROGRAMU

Cel główny: niwelowanie zjawiska przemocy domowej oraz pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację.

Cele szczegółowe:

- Uświadomienie sprawcy czym jest przemoc.
- Uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich.

- Rozpoznawanie przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowanie przemocowe.
- Opracowanie „planu bezpieczeństwa" zapobiegającego użyciu siły i przemocy wobec bliskich.
- Nabycie nowych umiejętności rozwiązywania konfliktów, sporów w rodzinie bez używania agresji.
- Naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych.
- Naukę umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.
- Kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie.
- Przekaz informacji o możliwości korzystania z działań pomocowych, interwencyjnych, prawnych, psychologicznych itp.

4. SPOSÓB ORAZ METODY REALIZACJI PROGRAMU

Przewiduje się, iż Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy realizowany będzie w latach 2022 – 2025, w formie jednej edycji w każdym roku.

Czas trwania jednej edycji programu to od 60 do 120 godzin zajęć, przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie będą dłuższe niż 1 tydzień. Zakłada się również udział w każdej z edycji programu od 10 do 15 osób.

Program realizowany będzie w następujących etapach:

1. Promocja programu
   - ogłoszenie o realizacji programu na stronie internetowej PCPR,
   - poinformowanie partnerów programu o wdrożeniu programu,
   - poinformowanie Zespołów Interdyscyplinarnych z Powiatu Sztumskiego o terminie rozpoczęcia programu,
   - przekazanie informacji o programie Prezesowi Sądu Rejonowego w Kwidzynie.
2. Rekrutacja do programu
   - zgłoszenie przez partnerów programu uczestników,
   - samodzielnie zgłaszające chęć uczestnictwa w programie.
3. Realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.
   - Spotkania indywidualne - celem spotkania indywidualnego jest kwalifikacja uczestnika do zajęć założonych w bloku tematycznym. Rozmowa ma charakter orientacyjny, skierowany na ocenę uczestnika pod względem używania przez niego przemocy i siły, przyznania się do tego oraz sprawdzanie świadomości uczestnika, o tym, że potrzebuje pomocy. Kandydat na pierwszym spotkaniu wypełnia Kwestionariusz Historii Przemocy. Następnie po udziale w spotkaniach grupowych, uczestnik będzie brał udział w podsumowującym spotkaniu indywidualnym w celu sprawdzenia przedstawianej wiedzy oraz kontroli jego zachowania pod kątem zaprzestania stosowania przemocy wobec bliskich mu osób.
   - Zajęcia grupowe - celem zajęć jest przekazanie uczestnikom wiedzy na temat szeroko rozumianej przemocy. W szczególności omówienie definicji przemocy oraz jego form i skutków, analiza źródeł i przyczyn stosowania przemocy, uświadomienie znaczenia i funkcji rodziny w życiu człowieka, wskazanie właściwych metod wychowawczych.

Zawartość programu

Zasadniczą część programu stanowi:

a) edukacja - przekazywanie wiedzy odbywa się w sposób aktywizujący uczestników, między innymi przez prowadzenie otwartej dyskusji oraz odwoływanie się do indywidualnych doświadczeń,

b) praca nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych,

c) ćwiczenia nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie.

Ogólna tematyka spotkań grupowych zakłada zajęcia z zakresu:

- Nieużywania przemocy i analizowanie przemocy fizycznej.
- Definiowanie niezastraszającego zachowania i analizowanie zastraszania i ośmieszania.
- Szacunek i analizowanie przemocy emocjonalnej.
- Zaufanie i wsparcie, a izolacja.
- Szczerość i odpowiedzialność oraz analizowanie zaprzeczania, pomniejszania i obwiniania.
- Szacunek seksualny i analizowanie przemocy seksualnej.
- Definiowanie partnerstwa, analizowanie męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i wykorzystywania dzieci.
- Negocjacji i sprawiedliwości, analiza wymuszania i grożenia.

Osoby prowadzące oddziaływania korekcyjno- edukacyjne przygotowują szczegółowy konspekt prowadzonych zajęć, uwzględniając założenia programowe.

Program korekcyjno- edukacyjny nie gwarantuje przerwania przemocy w stu procentach, brak jest jednak jednego modelu pracy, który dawałby taki sukces. Istnieje zatem pewien proces zmian, kolejne etapy, przez które przechodzi osoba stosująca przemoc w swoim indywidualnym tempie przede wszystkim początkowo poprzez intensyfikowanie ambiwalencji, która poprzedza decyzję o zmianie zachowań na bezpieczne dla rodziny uczestnika programu. Przejęcie odpowiedzialności za stosowanie przemocy jest immanentnym warunkiem do jej przerwania.

Zakładane rezultaty

Działania diagnostyczne, edukacyjne i ćwiczenia mają przyczynić się do:

- uświadomienia sprawcy, czym jest przemoc,
- uzyskania przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez używania agresji,

- nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,
- nabycie umiejętności partnerskiego współdziałania w rodzinie oraz korzystania z pomocy innych.

5. REALIZATOR PROGRAMU

Realizatorem programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy jest Powiat Sztumski. Zadania z powyższego zakresu w imieniu Powiatu wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie.

Działania związane z realizacją programu:

1. rekrutacja uczestników,
2. nadzór nad realizacją programu zgodnie z założonymi celami,
3. obsługa finansowa programu,
4. monitoring programu,
5. współpraca z partnerami w zakresie realizacji programu.

Bezpośrednim realizatorem programu będzie osoba, która zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa będzie posiadała kwalifikacje do prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

6. PARTNERZY PROGRAMU

Program realizowany będzie we współpracy z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj.:

1. Ośrodkami pomocy społecznej,
2. Zespołami interdyscyplinarnymi,
3. Komendą Powiatową Policji w Sztumie,
4. Sądem Rejonowym w Kwidzynie,
5. Prokuraturą Rejonową w Kwidzynie,
6. Organizacjami pozarządowymi.

7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Opracowywanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań z zakresu administracji rządowej, a realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa.

8. MONITORING PROGRAMU

Monitoring ma celu określenie efektywności i przydatności prowadzonych działań w ramach programu korekcyjno- edukacyjnego. Będzie prowadzony w odniesieniu do wszystkich zadań w trakcie realizowania, jak i po zakończeniu programu.

Monitoring dotyczył będzie również analizy informacji otrzymanych od instytucji-partnerów współpracujących z Realizatorem na temat liczby osób mogących wziąć udział w programie oraz zachowań sprawców po zakończonym programie.

Realizator programu sporządza końcowe sprawozdanie z realizacji programu i przedkłada je corocznie Radzie Powiatu Sztumskiego wraz ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Ewaluacja

- Przeprowadzenie badania ankietowego wśród uczestników zakwalifikowanych do programu, dotyczącego postaw wobec przemocy, przed rozpoczęciem programu oraz po zakończeniu działań korekcyjno – edukacyjnych.

- Współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi oraz innymi organami, które zajmują się problematyką osób stosujących przemoc w rodzinie.

9. PODSUMOWANIE

Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Powiatu Sztumskiego jest elementem całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dla skutecznego niwelowania przemocy w rodzinie niezbędne są działania dwutorowe, tj. w stosunku do ofiar przemocy i równocześnie w stosunku do sprawców przemocy. Realizacja niniejszego programu stwarza możliwości redukcji zachowań przemocowych u sprawców. Przypuszczać należy, iż przy systematycznym uczestniczeniu osób w spotkaniach nastąpi zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Jednakże specyfika adresatów programu niesie ze sobą pewne zagrożenia, w szczególności co do realizacji zamierzonych celów. Wynikają one głównie z systematycznego uczestnictwa w zajęciach, aktywności na spotkaniach oraz motywacji do zmian i poprawy zachowań w stosunku do członków rodziny.

W osiągnięciu celu programu korekcyjno-edukacyjnego niezbędna jest współpraca jednostek działających w obszarze pomocy społecznej i wskazanych w programie jako partnerów. Po zakończeniu programu istotne jest również prowadzenie monitoringu rodziny, w której występowało zjawisko przemocy. Tak, więc przy zaangażowaniu jednostek w trakcie realizacji programu oraz po jego zakończeniu sądzić należy, iż skala zjawiska przemocy na terenie Powiatu Sztumskiego zostanie zmniejszona.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Celem głównym „Powiatowego programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2022-2025" jest niwelowanie zjawiska przemocy domowej oraz pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację.

Osiągnięcie wyżej wymienionego celu będzie możliwe poprzez realizację odpowiednich działań psychoedukacyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań osób stosujących przemoc, a także poprzez edukację sprawców przemocy. Działania te, zostały uwzględnione w powyższym programie.

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.